

De tweeling

Deel 1: Ontmoeting en contact

Jaar 1

Juni

In het park laat ik mijn hond uit. Ik ontmoet een jongetje met mooi lang blond haar: "Meneer, meneer, mag ik de hond aaien?" We liepen samen verder. Hij heet Ernesto, is tien jaar en zit op judo. "Loopt u even met mij mee, dan ziet u tenminste waar ik woon!" OK. Hij bleek te wonen in het huis waar ik al vaker langs was gelopen en dat ik "het lego-huis" noem: voor het raam staat altijd lego, en steeds weer iets anders. Naast het huis is een speelveldje. Hij ging nog niet naar binnen maar liep naar de kersenboom en wees naar boven: "Kijk, daar zit mijn tweelingbroertje Fabio." Ik groette hem met "Hi Fabio!"

Fabio, met een mooie donkere krullenbos en een ronder, levendig en expressief gezichtje, had ik al vaker gezien, ook vorig jaar al, in het jaar nul dus als het ware, in 'zijn' appelboom naast de kersenboom, en ook in de bomen in het park, steeds echter net iets te hoog om ook met elkaar te spreken. Hij groette en ging door met kersen plukken. Ernesto klom hem snel achterna.

Intussen maakte ik kennis met de vader. Hij herkende mij al omdat ik vaak langskwam met de hond, net op de tijd dat de jongens uit vaders auto kwamen, of er weer ingingen. "Ik haal ze dan op bij hun moeder en breng ze er weer naar terug", legde hij uit.

Juli

Al bij het eerste hond uitlaten trof ik Fabio aan op het veldje. We hebben heel lang kunnen praten. De hond werd geaaid en verzette geen poot meer.

We spraken eerst over de Pokémon kaarten die hij in zijn broekzak had zitten.

Hij vertelde dat hij alleen in de weekenden in het huis naast het veldje was, want zij zijn door de weeks bij moeder (die in de weekenden werkt) en in de weekenden in het vaderhuis - vader werkt doordeweeks. Het blijft dus heen en weer gaan tussen vader en moeder, wat hij wel 'lastig' noemde. De komende vakantie is met moeder.

Mijn hond heette Estrella, een cadeautje van mijn dochter. Ik vertelde dat wij eerst dachten dat het een vrouwtje was, te zien aan het zittend plassen, maar toen de hond groter werd bleek hij toch een mannetje te zijn, te zien aan de manier van plassen, dus werd het Estrello. Zo kwamen we te spreken over *Estrella* en *Estrello* en zo over mannelijke en vrouwelijke woorden: ster vrouwelijk, boom mannelijk. Maar hij zag geen man, geen vrouw, geen mens in een boom "want een boom is een boom". Misschien een geest? "Misschien, want een boom leeft!".

Zo kwamen we ook te spreken over robothonden, echte honden, robotten en mensen. Hij liet met zichzelf en het heuveltje zien dat een robot vooraf met infrarood ziet dat er

een heuvel komt: de straal keert dan immers iets eerder terug. De passen worden dan korter, liet hij zien. Op de terugweg, omlaag, gebeurt hetzelfde, waarna de passen op de vlakke grond weer groter worden. De jonge ingenieur in de dop.

Hij vertelde van allerlei bomen hoe slim ze zich voortplanten, tot ver van de boom af. Voor zover aanwezig liet hij dit ook zien bij de daar aanwezige bomen. We bekeken de pluizige zaden van een van die bomen en gingen toen naar 'zijn' appelboom. Hij wees ook nog een perenboom aan en wees de rozenstruiken aan waar je voor uit moest kijken en een boom waarin alleen hij kan klimmen.

Ook had hij bedacht dat je bij een omvallende trein snel in de top van een boom moet klimmen: de top buigt dan door en dan kom je precies net boven de straat te hangen. Het huis en het veldje ligt aan een spoorweg. Er stond net een trein en er kwam een spoorwegwerker langs. Hij beschreef hoe spoorwegwerkers langs het smalle paadje moeten werken, veiligheidshekken neerzetten en weer weghalen: in zijn moederstad is dit ook te zien. Het moederhuis ligt niet ver van een spoorweg.

Binnen heeft hij een grote houten bak met planten, o.a. een avocadoboom. Hij legde uit dat, als die in een pot groeit, de wortels een kluiten vormen die elke dag water moet hebben, maar in de grote bak spreiden de wortels zich alle kanten uit en verspreidt het water zich ook en is eens in de week, elk weekend dus, veel water genoeg. Gaandeweg kwam ook de hond weer eens in beweging en ging ik weer terug, enkele malen uitvoerig gedag gezwaaid.

December

De hond en ik troffen beide jongens in het park en we liepen samen verder op. We spraken o.a. over de aarde en de zon en hun onderlinge standen. Ook over hun aanleg. Hun moeder is masseuse. Hun identificatie ligt duidelijk bij de meer technische vader. Deel een van de kerstvakantie zijn ze bij moeder, deel twee bij vader, dus hier. Op 31 december sloot Ernesto het jaar waardig af door mij in de supermarkt tegen te komen. Hij moest er alleen een brood kopen. We liepen samen weer terug.

Jaar 2

Februari

Onderweg naar de brievenbus trof ik Fabio, met een plastic tas met statiegeldflessen op weg naar de winkel. Het was in de voorjaarsvakantie.

Fabio is een gevoelskind. Zijn tweelingbroer is meer een verstandskind, een 'magere lange jonge professor' met blond haar en blauwe ogen. De broer spreekt over *toepassingen* van techniek, Fabio over *uitvindingen*.

Ernesto houdt, althans nu nog, altijd afstand, maar Fabio niet. Hij loopt altijd pal naast mij, fysiek heel dichtbij. Ik kan hem zo omarmen, maar doe dit maar heel zelden en maar heel even. Dankbare stralende ogen daarna ...

Hij liep met mij mee naar de brievenbus, en daarna liepen we samen naar de supermarkt. De hond vond het prima. Zo ook Fabio.

We spraken al eerder over het biologische evenwicht tussen gras, konijnen en vossen: Veel gras → veel konijnen → te weinig gras, sla en wortels → de mens voerde vossen in: veel konijnen → veel vossen → weinig konijnen → weinig vossen → veel konijnen → veel vossen → weinig konijnen, enzovoorts.

In de NRC trof ik een klein krantenbericht aan over het eiland waarop dit plaats vond. Ik knip het uit, steek het bij mij en gaf het later aan hem.

Bij de bespreking ervan had hij het vooral over het gras, de sla en de wortels, ofwel de voeding van de mensheid.

"Straks hebben de mensen geen eten meer omdat er zoveel van die lieve konijnen zijn! We moeten vossen invoeren!"

Hij vertelde uitvoerig over zijn grote plantenbak die hij naast het huis van zijn vader heeft. Hij plant allerlei pitten van allerlei vruchten, waaronder een avocadoboom. Die is gelukt: die kreeg al takjes. Maar, zo vertelde hij,

"Je moet wel drie jaar wachten voor je een vrucht krijgt. En dan moet hij nog niet beschimmelen. Je moet ze net niet te weinig, maar ook net niet te veel water geven. Je moet dit precies aanvoelen. Maar ja, ik ben hier maar om het weekend en mijn vader kijkt intussen niet naar mijn planten om. Toch overleven ze."

Hij sprak vooral over de carnavalsoptocht die hij gisteren had gezien. Het mooiste vond hij "een raket die langzaam omhoog ging". Zo kwamen we te spreken over de tijd.

Hij zei: "Ik dacht dat ik een half uurtje bij de carnavalsoptocht was geweest, maar toen ik thuiskwam zei iedereen dat het vijf uur was geweest!"

We spraken toen dus over het wonder van de tijdbeleving: vijf uur carnaval (of Efteling) lijkt een half uur, maar een minuut wachten bij een stoplicht lijkt tien minuten, even wachten en even bij de tandarts lijkt uren te duren.

Nu deze wandeling van drie kwartier namen we afscheid bij zijn vaderhuis. Bij het afscheid zei hij mij: "Tot de volgende keer!"

Maart

Ik trof Fabio bij het huis van zijn vader. Hij ging naar de winkel om daar aardappelen te kopen, naar bleek om deze te gaan poten en kweken. Ik liep met hem mee, heen en terug, lang dus. Hij sprak voluit over zijn planten en bomen in de tuin en in bakken. We bespraken ook hoe bomen groeien: met haarvaten voor het water. Hij legde precies uit wat er in de aardappel gebeurt: eerst vormt die een wortel en pas dan een plant. De knol dient als buffer vol vocht en voedsel voor de plant. Een eerdere kweek was mislukt - deze moest nu gaan lukken.

Deel 2: Kinderen aan en in huis

Mei

Bij de eerste hond-uitlaat kwamen net Ernesto en Fabio uit hun huis. Ernesto ging een stuk fietsen. Dat doet hij vaker; hij vertelde hoeveel kilometers hij wel fietst. We bleven een poos met zijn drieën staan, Ernesto ging fietsen en Fabio liep met mij mee -

we hebben zo zeker een uur samen gelopen. Door de straten, door het park, dan langs mijn huis, en dan in mijn huis. Zo had ik dus Fabio op bezoek hier. Vol aandacht voor de bomen, planten, dieren en de foto's aan de muur.

Hij maakt vouwkaarten: tekenen, knippen, vouwen; soms met een vlinder die met behulp van een elastiekje uit de envelop vliegt als je hem open maakt. Toen zijn vader ziek was en hij niet kon komen had hij zo'n kaart gestuurd. "Maar niet met die vlinder, dan zou hij kunnen schrikken."

En ja, hoe leven vlinders? Wat doen die in de winter? Eerst eieren leggen, dan sterven? "Maar ze leggen die eieren op bladeren die de rupsen graag eten. En in de herfst valt het blad eraf - wat dan?" We wisten het niet precies.

Dit herhaalde zich met Ernesto. Ik trof hem in zijn eentje in het park en hij liep meteen mee, ook weer een heel eind, ook langs mijn huis - "Dan weet ik tenminste waar u woont" - en dan in mijn huis. Zo had ik dus ook Ernesto op bezoek. Ook hij was vol aandacht voor de dieren, - en voor de woordenboeken en wat ik zoal deed. Ook met hem de foto's bekeken - en we gingen schaken.

Juli

Bij de tweede hond-uitlaat haalde Fabio mij in, in het park. Hartelijke begroeting. Hij liep weer heel dichtbij, zodat ik mijn arm om zijn schouder kon leggen, wat heel natuurlijk aanvoelde. Hij is de komende drie weken hier, daarna beginnen de zomerkampen. Hij had zijn broek opgestroopt tot boven zijn knieën; liet een wond zien van bij het vliegeren.

Fabio is een natuurkind met al zijn bomen en planten in zijn buurt, tuin en huis. Hij is blij met zijn ('speciaal onderwijs voor moeilijke kinderen') school. Hij is blij met wat hij er leert. Het is een 'doe-school'. Hij vindt allerlei apparaten uit... de jonge ingenieur ...

Ik liep langs het vaderhuis van Fabio en daar was hij, met een zakje brood en een fles water: op weg naar de rivier. Zal ik meelopen? "Ja, graag, maar ik ga dan wel over de brug naar de overkant". Daar zocht hij namelijk zijn broer en zus. Hij zit daar vaker, hele dagen, maakt zandkastelen die de volgende dag weer zijn weggespoeld. Dus ging ik mee de brug over, langs alle strandjes, tot we zijn zus zagen - niet broer.

Op de hoge brug omarmde ik Fabio, als eerder, heel natuurlijk aanvoelend. Er was kortgeleden iemand van die brug afgesprongen; dit vonden we erg griezelig en we vonden steun bij elkaar.

Beide kinderen waren langdurig bezig met steentjes te keilen op het water en met meer stenen aan te dragen voor de dijk die daar al door anderen gemaakt was.

Intussen heb ik met hun zus Rosa gesproken, die haar kleren wel graag even liet drogen. Zij is veertien. Zij is dyslectisch, dus 'beeldmens' in mijn term, 'beelddenker' in haar term, die ze kennelijk kende. Haar kracht is haar verbeelding. Zij leert door te zien en te doen.

Vader is nu ziek en werkloos. Wat de ziekte inhoudt weet zij niet. Wat hij voor werk deed ook niet. Vader weet veel van en werkt met computers.

Zij eten thuis laat: iets van 19 uur. Daarna kijken ze allemaal samen een film en dan gaan ze allemaal naar bed, met zijn vieren op een slaapkamer, volgepropt met een stapelbedd, nog twee bedden en nog wat kastruimte.

We gingen weer terug. Fabio's shirtje was natuurlijk al lang uit en het omarmen was nu huid op huid. Hij kreeg ook nog jeuk op zijn rug ...

Er ontstaat een vast patroon

De vader blijft ziek en blijft binnen. Hij verliest ook zijn baan en moest zijn auto verkopen. "Hij is een huismus" zeggen de kinderen. Vriendjes op bezoek vindt hij "te druk".

Elke vrijdag haal ik ze op van de trein. We lopen dan samen naar het vaderhuis en maken de plannen voor het weekend. Vrijwel elke zaterdag en zondag zijn de jongens bij mij in huis, soms ook hun zus. De vader weet dan waar ze zijn en vindt dit prima.

De vakanties worden in tweeën gedeeld: half in het moederhuis, half in het vaderhuis, dus hier. Als in de zomervakantie deel twee nadert, het deel bij de moeder, zegt Ernesto: "Nu moet je ons 26 dagen missen ..."

Ernesto heb ik leren schaken. Na een half jaar is hij kampioen van zijn familie. Hij is graag bezig met de computer; in het vaderhuis is er geen internetverbinding, hier wel. Hij maakt zelfs twee eigen websites, een over het spel Pokémon en een over zijn geliefde liedjes, muziekfestivals, musicals en alles meer, ook e-mail en deelname aan een forum beheerst hij. De teksten typt hij uit.

Langzaam groeit het contact en begint hij meer te vertellen, vooral als zijn broer in de stad is, of naar iets als een vliegerfestival. Zijn broer is nogal druk en vangt zo meer aandacht. Hij is autistisch en valt onder Jeugdzorg, vertelt hij. Hiervoor heeft hij een leer- of therapiegroep. Daar leerde hij bijvoorbeeld dat hij als autist een véél scherper gehoor heeft dan de andere mensen. Hij zit wel op het normale onderwijs en wil schoolmeester worden.

Ernesto maakt lange eenzame wandelingen door de stad; hij loopt rondjes, bijvoorbeeld 's morgens vroeg als ik nog niet op ben of op zondag naar de kerk ben. Hij kijkt dan of ik al thuis ben, hier wacht hij op.

We maken lange wandelingen met de hond. Als we zo samen aan de pc zitten, zitten we steeds dicht bij elkaar, kan ik ook hem omarmen en over zijn mooie lange haren strelen.

Fabio is een doe-kind. Hij duikt in mijn kelder en komt naar boven met allerlei snoeren, knopjes, lampjes, schroeven en alles meer en maakt daar dan technische kunstwerken mee. Hij is blij met de lego en de mecano die ik nog bewaard heb.

Hij ontdekt een pot met een deksel waar een bol van glas op zit: Aha! Een vergrootglas! Daar doet hij allerlei proeven mee. Als je de pot met water vult, heb je een tweede vergrootglas! "Oh, wat leuk, heb je ook een vergrootglas? Twee zelfs! Heb je ook nog

een spiegel?" Ik heb ook een boek waar natuurkundeproeven voor kinderen in staan. De jonge ingenieur...

Zijn interesse is heel breed. Zo bekijken we, dicht bij elkaar, de krant, een tijdschrift, de map met foto's van de planeten die ik heb verzameld en een boek over het zonnestelsel. In het vaderhuis krijg ik zijn kwekerij te zien en we maken lange wandelingen. Hij loopt vaak dicht tegen mij aan. Hem omarmen is dan heel gewoon geworden en het voelt nog steeds als volkomen natuurlijk. Ook bij zijn activiteiten kunnen we heel dicht naast elkaar zitten.

We voeren lange gesprekken, uiteraard over bomen en de natuur, maar ook over de natuurkunde: de tijd, de zwaartekracht, het zonnestelsel, de sterren, over wat energie is: "Alles is energie, dus wij zijn ook energie!"

Aan de hand van de foto's bij mij aan de muur spraken we ook over familierelaties: over kleinkind, stiefkind, pleegkind, en over zijn eigen familie. Zijn vader is tweemaal gehuwd, nu gescheiden maar niet weer hertrouwd. Hij heeft nog twee stiefzussen die nu twintigers zijn.

Hem is verteld dat hij ADHD heeft. Hij zit op een speciale school voor 'moeilijke kinderen', zo te horen een 'leren door doen' school, waar hij hele tevreden over is. "Ik heb nou bedacht dat ik wel architect wil worden!" Een heel plan werd mij ontvouwd: nu heel goed leren, dan naar "een school waar je goed leert, het hoeft niet leuk te zijn" - "goed mijn best doen daar" → diploma → doorstuderen → baan → eigen huis → t/m "een goed pensioen".

De verjaardag in september

Op hun twaalfde verjaardag haal ik de jongens als gewoonlijk op vrijdag van de trein. En, was er een cadeautje vanmorgen bij jullie bord? "Nee ..." Komt er een feestje met vriendjes? "Eh ... misschien later ..." Ik loop mee om de vader te feliciteren. Dezelfde vragen, dezelfde antwoorden.

Dus wordt de verjaardag de volgende dag bij mij gevierd, zonder de vader. Cadeautjes had ik al gekocht: Pokémon kaarten. Zo ook de ingrediënten voor een klein feestmaaltje. Er is geschaakt, geknutseld, de hond uitgelaten, en alles meer: van 10 tot 19 uur. Dit herhaalde zich de dag erna, tot het tijd was om weer naar het moederhuis te reizen. De verjaardagen zijn later toch gevierd, samen met haar verjaardag bij oma: voor de jongens een uitje, en een dagje bij oma.

Het patroon bleef daarna hetzelfde, praktisch elk weekend, en de helft van de herfstvakantie.

Ernesto zit veel aan de pc en wij samen aan het schaakbord. Het contact verdiept zich. Hij mag dan autistisch zijn, of lijken, hij is zeer contactgericht en zeer open. Ook zijn blik is open, merkte iemand op. Ook met mijn andere bezoekers hier, en de kinderen uit de buurt van dit huis en het vaderhuis, heeft hij direct goed contact.

Hij benut elk momentje dat er is om hier te zijn: hij komt zo vroeg mogelijk en blijft tot de laatste minuut hier. "Het is kwart voor zeven, om zeven uur zouden jullie toch thuis eten?" Ernesto: "Welnee, we hebben nog tien minuten!"

Fabio is op zijn manier de hele tijd bezig: geen pc, wel een partij geschaakt, maar verder doet hij van alles, alsmat vertellend en pratend, zeer rijk aan contact. Hij bouwde het haardvuur op en onderhield dit de gehele middag. Hij zat er een poos bij om te zien hoe dit en dat dan brandt. We weten dat het hout groeit door de energie van de zon, en we zagen hier dat de energie vanuit het hout, materie, wordt omgezet in warmte, ook energie. Ook de lego werd weer even gebruikt. Hij dook ook weer eens even mijnkelder in. "Ah! De kerstlampjes! Die ga ik uit de knoop halen!" Wat ik voor hem klaar had liggen aan de krant en tijdschriften bekeek hij aandachtig. Fabio sprak uitvoerig over zijn ontwerpen en uitvindingen. Zo had hij, met zijn vader, ontdekt hoe de verbindingen werken van een lamp die je zowel boven als beneden aan een trap, aan en uit kunt zetten. Ik tekende het schema, maar niet goed. Hij tekende het goede schema. Mooi. Ook met koken is hij de doener. Zijn afscheidsgroet: "Tot morgen!"

Een klein complimentje voor mij mag ook wel verteld worden:

Bij de lange wandeling vroeg Ernesto mij andermaal naar mijn eigenlijke beroep en, eerder al, "wat ik dat zoal deed overdag als ik toch de tijd heb". Er is wellicht over gesproken want kort daarna vroeg Fabio mij hetzelfde: beroep, bezigheden? Ik vertelde hem dat ik 'alles weet over autisme en zo meer'. Hij keek mij verrast aan: "Dat heeft mijn broer!" "Ja," zei ik, "daarom noem ik juist dit voorbeeld. Je ziet toch ook wel dat ik goed met hem om kan gaan?" "Ja, zeker!" zei Fabio.

Dat het enige kunde vereist bleek wel op een middag dat ik per se even mijn gezicht moest laten zien op een symposium hier in de stad. Een vriend van mij zou wel even oppassen. Later vertelde hij dat dit niet meeviel; de tweeling vloog elkaar in de haren en hij kon het nog maar ternauwernood dempen. M.i. is hij zelf te druk geweest en was hij 'kind met de kinderen', waardoor ze nog drukker worden dan ze al zijn. Ik houd iets meer afstand en ben de rust zelve. Daar voelen ze zich goed bij.

Deel 3: de 'bom'

Mijn dochter werd bezorgd: wat, als "iemand jou en de kinderen zien het HET weet?" "HET" is mijn liefde voor kinderen en het feit dat ik ooit voor 'te veel lijfelijk contact' veroordeeld ben. Zij was niet bezorgd over de kinderen maar over mij, voor boze en agressieve buurtbewoners. In de media waren net zulk soort toestanden vermeld. Geheel buiten mijn **belde zij de politie** hierover op 3 november.

Wat er dan gebeurt, legde ik haar daarna uit, en wat later ook bleek, is dat 'de instanties' de bezorgdheid onmiddellijk en automatisch opvatten als bezorgdheid over de kinderen. Dit was ook een 'bom' onder de verhouding met mijn dochter, maar de schade hiervan was al binnen enkele dagen in een gesprek hersteld.

De bom ontplofte niet direct, pas veel later.

Al snel was de wijkagent hier. Hij kende de kinderen omdat deze voorheen altijd door de stad zwierven. Hij waardeerde het dat ik ze opving en zag geen gevaren voor mij in de buurt. Wel vond hij dat ik de vader moest inlichten over mijn verleden én hij zei dat hij ook de afdeling 'zedes' moest raadplegen.

Omdat het al vrijdagmiddag was, spraken we af dat we kinderen hierover niets zouden vertellen, dat het hier een gewoon weekend zou zijn, met de kinderen dus, en dat ik pas nadat zij weer teruggegaan waren naar het moederhuis, dus zondagavond, de vader zou spreken. Hij zou dan de vader maandagochtend bezoeken en spreken.

Aldus geschiedde. De vader reageerde goed en mild. De wijkagent kwam vertellen hoe goed de vader te spreken was over mij en de opvang die ik bood. Deze kon gewoon doorgaan. "Als vader akkoord gaat, gaan wij akkoord." Wel zei hij dat 'zedes' gezegd had dat de moeder hiervan moest weten, vooral omdat zij de voogdij over de kinderen heeft, dus het laatste woord heeft; ook vallen de kinderen, en dus zij, onder Jeugdzorg.

In de twee maanden hierna is er, *geheel achter de rug van de vader en mij om*, veel gebeurd. Voor zover valt na te gaan heeft de afdeling 'zedes' de zaak gemeld bij - schrik wel of niet- het Meldpunt Kindermishandeling. Deze heeft Jeugdzorg benaderd, deze heeft moeder benaderd. Hier liep alles gewoon door.

Leest u maar verder en oordeel maar mee of hier nu sprake is van kindermishandeling

Hier liep alles dus gewoon door. Op twee weekenden na, 'opa- en oma-weekenden', waren de tweeling en hun zus gewoon hier. Een voorbeeld hiervan:

Een bijzondere dag vond ik wel de zaterdag 28 november.

Vader sliep nog. De beide jongens kwamen bij mij en gingen met elkaar in overleg. Ernesto wilde die dag op de fiets naar een herfstkamp gaan, toch wel flink wat kilometers van hier, om daar een vriend van hem te bezoeken. Omdat het flink waaide en regende én de fiets geen licht had, gaf ik hem reisgeld voor de trein en de bus mee, plus wat eten en drinken. Hij wilde mij wel mee hebben als reisgenoot, maar daar protesteerde Fabio tegen: "Dan vervel ik mij de hele dag!" De broers besloten dat Ernesto naar zijn vriend zou gaan en dat Fabio bij mij zou zijn. De vader sliep nog steeds, maar hij waardeerde het 's avonds erg dat ik voor reisgeld en zo meer had gezorgd en dat we het zo hadden opgelost.

Zo had ik hier dus een Fabio-dag.

Ik had de ochtendkrant op tafel liggen en daar stond een heel artikel in over de mannelijke prostaatklief, met tekeningen en al. Fabio kroop, als gewoonlijk, dicht tegen mij aan om alles te bekijken. Ik heb daar ook een mooi boek over, dus we gingen, dicht naast elkaar, op de bank zitten om dit boek te bekijken. Het bleek dat hij wel wist dat de baby's uit de moeder kwamen, maar niets wist van de rol van de vader hierbij en dat dat met een stijve piemel te maken had. Noch moeder, noch vader, noch de school, en noch het schoolplein, had hem dit ooit verteld. "Oh, zit dat zo! Wat goed dat ik dit nu

weet!" Het laat zich raden wat zijn broer de dag erna vroeg en dat hij dat boek ook wel wilde zien.

We gingen op de fiets ('spring maar achterop!' - dit is de tekst van een liedje) naar het speelgoedmuseum, waar 'spelen met de ogen' (dus spiegels, vergrootglazen en zo meer) een thema was. Weer bij mij thuis gingen we schaken en daarbij viel zijn oog op een plaat hier aan de muur van het sterrenbeeld Leeuw, mijn sterrenbeeld. Hij herkende er een sfinx in. Kort daarna lag de tafel vol met mijn boeken over Egypte, inclusief de taal. Hij bekeek alles aandachtig.

Naar aanleiding van de schaars geklede Egyptische bouwers van de piramides, op de plaat, kwamen we te spreken over kleding, weer, huid, vacht, haren en kleding. De haren waren al ter sprake gekomen bij de platen van het verwekken van een mens. "Oh, dat wist ik wel, dat daar haren komen".

Hij vertelde van het bestaan van nudisten terreinen. Hij was daar geweest en had het prettig gevonden. "Mijn zwembroek zit niet lekker". Hij is dus niet bang voor bloot. Bij de warme kachel spraken we hier ook over, onze voorouders met vacht en wij zonder vacht want we hebben kleding, maar ook *dus* we hebben kleding. Daarbij bekeek hij zijn eigen kleding, T-shirt waaronder hemd, nog even van buiten en van binnen.

"Oh, ik moet je nog vertellen dat ... Heb ik je al verteld dat ...?"

Fabio is steeds dicht bij mij. Hij neemt zijn stoel mee naast mij, duikt met mij de keuken in en komt mee naar de kachel als ik daar wat hout op doe. Ook onderweg, ook in het museum. We kunnen zo ook, als natuurlijkerwijze aanvoeld omarmd, naar mijn aquarium kijken.

Dit geeft een beeld van de weekenden die er gewoon weer volgden.

Voor Sinterklaas had ik dartpijlen gekocht; een dartbord had ik hier nog liggen. Op een van de weekenden vond hij de kerstlampjes in de kelder weer, dus ging hij deze door de hele kamer heen alvast ophangen. Ook de rubriek in de krant over 'natuurproefjes voor kinderen' en inmiddels ook het boekje waarin deze gebundeld staan, werd goed gebruikt. Ik bewaar ook een blad waar ik op geabonneerd ben, iets als 'Wetenschap uitgelegd'.

"Kindermishandeling"?

Met de kerstvakantie zouden zij half bij moeder zijn en half bij vader. Dit liep echter anders.

"De hel barst los!"

Ik zag de kinderen maar niet verschijnen. Ernesto stuurde mij hierover een mailbericht, verzonden vanuit de bibliotheek:

"Pappa wil niet meer dat wij naar jou toe komen zonder dat hij erbij is.

De reden heeft hij niet verteld. Een ding weet ik wel en dat is dat de uitslag van mijn vaders allergie test er is. Hier kwam uit dat hij allergisch is voor stof, pinda's en honden. Wat je wel kan doen is even bij ons langskomen.

Ik ben nu in de bieb[liotheek] en ga nu naar huis."

Dat langskomen deed ik, zonder hond dus. Toen sprak de vader:

"De hel is losgebarsten. Mijn ex aan de lijn? Drie keer per dag! Het Meldpunt Kindermishandeling is ingelicht, de zorgverleners van Jeugdzorg, de school, mijn psychiater, iedereen. Ik vertel je dat nog wel."

Dat vertellen deden we dan later om de kinderen hiermee niet te belasten.

Ernesto sloot het jaar af met nog een volgend bericht:

"Nog iets: pappa zou wel kunnen komen, maar het probleem is hij mag niet bij Estello [de hond]. De vorige keer dat Estello papa zag sprong hij bovenop hem en dat is niet handig. We zouden wel een keer kunnen langskomen maar wat het is, is dat pappa niet veel naar buiten mag."

Jaar 3

Op Nieuwjaarsdag ging ik om 15 uur op naar het tweelinghuis. De jongens waren nog even bezig, dus vader en ik konden even spreken. Gevraagd naar het type dat zijn ex was/is, zei hij onmiddellijk zonder aarzeling: "Hysterica met *borderline*". Dominant ook. Dit is niet best en verklaart al veel. Hij voorspelde allerlei onderzoek door zowat iedereen om de jongens en hem heen. Zijn huisarts was al geweest. Het bellen van zijn ex had hij nu afgehouden: niet opgenomen. En ja: de instanties dreigen inderdaad: dat Meldpunt met aantasting van de ouderlijke macht als zou blijken dat hij 'het niet aan kon'. Bij hem herhaalde zich de dwang van buitenaf: hij moest dit met zijn ex-vrouw bespreken, kreeg daar nog net een week de tijd voor; maandag zou de instantie dit bij moeder checken.

Gaandeweg kwamen beide jongens erbij zitten. Ernesto als gebruikelijk op ietsjes afstand van mij, Fabio als gebruikelijk pal naast mij. Ik heb in grote lijnen uitgelegd wat er aan de hand was. Ernesto begreep dit en zei: "Het leven is ingewikkeld". Fabio volgde dit niet echt. Vader en/of Ernesto zouden het hem later uitleggen. Vader was tevreden over de manier waarop ik e.e.a. had uitgelegd. Het afscheid was zeer hartelijk en verliep in enkele fasen. De vader zei nog: "Je kunt hier elk weekend langskomen". Morgen moeten de jongens weer terug.

Vader komt morgenavond afspreken hoe laat we maandag verder spreken. Het is nu Va + jongens + mij tegenover moe + de instanties.

Het weekend erna bleek de vader weer ziek en daarom zijn de kinderen er nu niet. Nee, hij heeft geen nieuws uit 'de hel' Zijn ex vertelt hem niets. Ik heb de boodschappen voor hem gedaan.

Een lange periode is dit zo gebleven. Enkele malen mocht Ernesto wel even komen, want hij is goed in het boodschappen doen en het zelf reizen. Op mijn vraag "Waarom Fabio niet?" kreeg ik te horen dat de jongens voor ze naar hun vader gaan een heel programma moeten voorleggen aan de moeder, wat ze precies gaan doen en hoe laat en waar. Dit lukt Ernesto wel, maar Fabio niet, net zomin als het zelfstandig per trein reizen en het doen van boodschappen - én het verzenden van e-mail berichten.

Ernesto behield en verzorgde het contact door e-mailberichten te sturen, waarop dan weer kon reageren. Zodra de moeder dit in de gaten had, eiste zij dat zij de berichten

ook kon lezen. Ernesto suggereert dat ik zijn moeder wel eens zou kunnen mailen en geeft mij haar mailadres. Dit doe ik, al neem ik daar wel even goed de tijd voor.

Met de vader houd ik regelmatig mondeling contact. Hij zegt: "Ja, schrijf die brief maar". Hij blijft maar ziek. Hij vertelt dat de moeder hem ziet als 'overspannen' en dat zij pedagogische of psychiatrische ondersteuning zoekt voor de weekenden dat de kinderen bij vader zijn. Hij vertelt dat de moeder onder curatele is gesteld nadat Fabio op een dag nog in pyjama naar school kwam. Ook dat zij vaak 's avonds werkt en de kinderen dan alleen zijn. Er komt dan een buurman kijken of ze op tijd in bed liggen. Dit, en meer, is dan weer gekoppeld aan het bedrag van het zakgeld. Er is dus weinig toezicht daar. De moeder verwijt echter de vader dat deze te weinig toezicht houdt.

Hij vertelt later dat het Meldpunt het dossier gesloten heeft, maar moeder niet. Zij vertrouwt het hier niet. Daarom zijn de kinderen er niet. De moeder eist heropening van het dossier. Zij wil ook (geld voor) een weekendopvang in haar woonplaats.

De vader:

"Moeder wil per se de controle over 'hier' houden en 'psychiatrische begeleiding' voor mij hebben. Zij heeft van alles in gang gezet en iedereen ingelicht. Die trein is niet te stoppen, zij is niet te stoppen. Ze kan goed manipuleren. Het is niet te voorzien hoe dit verder gaat. Zij blijft maar eisen stellen en de macht in handen houden. Dit is al vijftien jaar zo. Ik kan er niet tegenop. Zij voelt zich in een richting gestuurd door je brief (dit was precies de bedoeling) en dit pikt zij niet."

De moeder antwoordt op mijn brief:

"... .. Ik vind het erg moedig van uw dochter dat zij de melding heeft gedaan, en haar zorg voor u en de kinderen [sic!] heeft uitgesproken. Ik heb mij in de situatie verdiept, navraag gedaan en ook overleg gehad met hulpverleners waar wij mee te maken hebben ... Al met al deel ik het standpunt van anderen, dat de jongens niet meer alleen bij u over de vloer mogen komen. Niet omdat u een slecht mens zou zijn, maar om te voorkomen dat er zich problemen voor zullen doen. Ik hoop dat u zich ook strikt aan deze regel zou willen houden ..."

De vader zegt hierover:

"Die brief aan jou is diplomatie, mensen naar je hand zetten en de macht behouden. Zij gebruikt jou om mij de voet dwars te zetten. Nee, ik verwacht dit weekend nog geen kinderen, misschien wel lang niet. Zij wil eerst iets van psychiatrische thuiszorg, bij mij aanwezig als de kinderen er zijn. Dat kan dan lang gaan duren ..."

In een kort antwoord aan de moeder benadruk ik nog even dat de zorgen van mijn dochter niet de kinderen betreffen maar alleen mijzelf. Die bezorgdheid voor de kinderen is er door de instanties van gemaakt. Hier laat ik het bij.

Ernesto blijft lange brieven schrijven per e-mail, vooral over zijn sportieve activiteiten, inclusief bijvoorbeeld alle zetten van een schaakpartij die hij gewonnen heeft. Ook doet hij met een zelf geschreven en gezongen liedje mee aan een junior songfestival. Uit 1700 inzendingen komt hij in de top 88, dan in de top 35 en tenslotte op plaats nr. 4. De eerste vijf winnaars mogen dan een concert geven.

Ook vertelt hij veel over de testen op de school, waaruit dan een advies moet volgen over de vervolgopleiding, ook die van zijn broer. Via deze omweg krijgt ook de vader iets te horen over zijn kinderen.

Deel 4: Van 'hel' naar herstel

De moeder besluit dan, kennelijk in overleg met haar begeleiders, dat de tweeling om en om een weekend bij de vader mogen komen. Dan missen zij de vaderlijke aandacht niet en kan vader die ook beter geven.

Zo zag ik op 13 maart Fabio weer, druk in de weer in zijn geliefde 'technische hoek' van de huiskamer, nu met zijn vader. Hij dook ook direct in het boekje met natuurkundeproefjes voor kinderen dat ik had meegebracht.

De om-en-om-weekenden komen dan langzaam op gang, enkele malen weer onderbroken door ziekte van de vader. Pas half mei komt er echt regelmaat in.

Veranderingen

Nu kom ik dus in de weekenden naar het vaderhuis, in plaats van dat de kinderen naar mijn huis komen. Dit had een positief effect. De vader moest nu wel op tijd opstaan en activiteiten organiseren voor en met zijn drie kinderen. We deden dit een beetje om en om, zodat hij ook even een rusttijd kon hebben.

We gingen zoeken en organiseren. Voor Fabio vonden we iets moois: een modelvliegtuigbouw-club. Voor Ernesto twee sporten, judo en voetbal, en voor hun zus het mooiste denkbare voor een tienermeisje: paardrijden. Zo waren alle zaterdagen goed gevuld en kon ik daarna en/of op zondag komen vragen hoe het was gegaan.

Er trad een ander positief effect op. Doordat de kinderen mij veel vertelden en ik hier rustig en aandachtig naar luisterde zonder commentaren, wist de vader gaandeweg steeds meer van de belevingswereld van zijn kinderen. Deze mochten van de moeder eigenlijk niets vertellen over hoe het in het moederhuis ging, maar door te vragen naar hoe het op de scholen ging, kregen we toch heel wat te horen.

De vader vroeg zich af hoe het kwam dat zijn kinderen meer aan mij vertelden dan aan hem zelf. Ik legde uit dat dit met mijn manier van spreken te maken had: lang, aandachtig en empathisch luisteren, doorvragen naar de beleving en het weglaten van commentaren, adviezen en opdrachten, en vooral niet reageren met "Ja maar ik vind" Of "Ja maar dan moet je ook ...", wat de vader nogal eens deed. "Aha," zei hij, "dan ga ik dit ook doen, ik kijk die kunst wel van je af; ik zie dat het werkt. Door jou leer ik verdorie zelfs mijn eigen kinderen beter kennen!" Dit was dus geen dure psychiatrische

begeleiding, zelfs geen orthopedagogische, maar het gratis overdragen van eenvoudige primaire pedagogische kennis en kunde - en zonder de controle van de dominante moeder op de achtergrond.

Een voorbeeld hiervan:

Fabio vertelde dat hij de komende dinsdag een toets rekenen en wiskunde te maken had en dat hij daar erg tegenop zag.

Reactie van de vader: Deze dook in zijn boekenkast en haalde er een boekje met de tafels (van vermenigvuldiging) uit tevoorschijn. "Dan moet je ook die tafels eindelijk eens leren, en daar begin je nu aan, meteen!" Fabio keek met afschuw naar het boekje. Ik greep in en zei dat biologie wel leuk is, maar dat rekenen en wiskunde toch wel de moeilijkste vakken op school zijn. Ik vroeg "Wanneer heb je die toets?" Fabio: "Dinsdag om tien uur." Ik: "Dan ga ik dinsdag om tien uur aan jou denken en je moet geven door de lucht! Dan hoor ik later graag hoe het gegaan is.

Zullen we samen even naar zo'n tafel kijken? Kies er eens een uit?"

De vader en ik konden dit alles rustig bespreken omdat hij gaandeweg ook steeds vaker in de avonden naar mij toekwam, waar hij dan met een laptop gebruik maakte van mijn internetverbinding (die er thuis niet was) en keek hij met interesse naar mijn vele kranten en tijdschriften (die er thuis ook niet waren).

Zijn komst naar mijn huis had ik mogelijk gemaakt door een anti-allergenen-apparaat aan te schaffen, wat zo goed werkte dat hij, ook al heb ik een hond en twee poezen, geen last had van zijn allergieën. De man was technisch zeer bekwaam. Hij fleurde op als er hier iets kapot was en hij met schroevendraaier en punttang aan het werk kon. Toen ik vertelde dat mijn dochter fan was van de Rolling Stones, zei hij "Aha, wacht maar eens even!" en *in no time* had hij zowat het hele oeuvre van de Rolling Stones van het Internet geplukt en op mijn computer gezet, vanwaar ik ze weer op cd zette, waar mijn dochter dan weer blij mee was.

Vanaf half mei komt er regelmaat in de weekenden. Ik geef een globaal beeld en vermeld er enkele hoogtepunten uit.

Er is heel veel gesproken. Bijvoorbeeld met Ernesto, die sneller groeide dan zijn broer, over mannelijkheid en groei, hormonen, haargroei en 'de baard in de keel'. Ook gaf ik hem en de vader een beknopt boekje over autisme en spraken we hierover. Ook over de scholen is veel gesproken, en zelfs over de dood, met 'de jonge filosofen'.

Er is veel geschaakt en er zijn lange wandelingen gemaakt met de hond. Fabio liet trots zien wat hij allemaal gemaakt had. Ja: modelvliegtuigjes die ook echt vlogen en waar je een fototoestel aan kon hangen. Van oude paraplu's maakte hij een parachute die het vliegtuigje weer netjes naar beneden bracht. Ook maakte hij kunstige 'waterraketten'. Met behulp van een lege fles, water, een ventiel, een fietspomp en een ingenieuze constructie kon je een pijl in de lucht schieten, die dan met een parachute weer netjes terugkwam. De jonge ingenieur. Ook was hij weer druk met zijn bomen en planten.

Techniek en tuin kon hij goed delen met zijn vader. Zij gaven mij groenten mee uit hun eigen tuin. Wat zich ook herstelde was het spelen met de buurtkinderen op het veldje naast het vaderhuis.

Op 15 mei gingen we naar het plaatselijke speelgoedmuseum, waar je treinen kon laten rijden, ermee rangeren, zelfs een rangeerdiploma halen, en alles meer.

In juli begon de zomervakantie en werd ik verrast met een Fabio-week. Daarna met een Ernesto-week. Op mijn verjaardag in juli zijn vader en de tweeling de hele dag bij mij geweest, inclusief een bezoek aan een buurtmuseum, het schaken en het eten. Dit laatste vergde nog wel enige inkoop- en kookkunst omdat zowel de vader als Ernesto last hebben van allergieën, elk van zijn eigen allergie. Ook de menu-voorkeur liep nogal uiteen: van (uiteraard) patat tot stampot andijvie.

Tegen het eind van de zomervakantie hielden we hier een feestelijke afscheidsmaaltijd. Daarna begonnen de zomerkampen voor elk der drie kinderen.

Daarna werd ik nog verrast met een tweede Ernesto-week en een lang weekend voor Fabio. De vader had dit nu eens geëist van de moeder. Sindsdien liep het om-en-om van de weekenden ook beter.

In september werd hier de verjaardag van de tweeling gevierd - dertien jaar zijn ze nu. In oktober werd de verjaardag van hun zus ook hier gevierd - zestien jaar werd zij. Ook het Sinterklaasfeest is hier gevierd.

Kerst werd bij moeder gevierd, oud- en nieuwjaar bij vader. Op oudejaarsdag werd besloten dat we het nieuwe jaar bij mij zouden vieren.

Jaar 4

Het nieuwe jaar werd ingeluid met een feestelijk etentje bij mij thuis met de vader en de drie kinderen. Fabio had buiten doppen van vuurpijlen verzameld, waarmee hij weer van alles kan maken en op tafel al begon met goocheltruckjes ermee. Hij keek op mijn pc naar filmpjes van waterraketten en vliegtuigjes.

Het patroon van jaar 3 zette zich gewoon voort: in de weekenden kwamen de broers globaal genomen om en om naar het vaderhuis, d.w.z. Ernesto kon alleen komen, Fabio had zijn zus nodig als reisbegeleider, anders zou hij, zo graptten wij wel, in Madrid of Peking aankomen met de trein.

Nu waren de zaterdagen ingevuld: Ernesto met zijn liedjes en sport, Fabio met zijn model-vliegtuig-bouw-club en Rosa met haar paard-rij-club, niet minder met haar vriendinnen in de vaderstad. De onderbrekingen van dit patroon waren ziekten van de vader, opa- en oma-dagen, een zomerkamp of leuke uitjes zoals die van Fabio naar een beurs van licht- en geluidseffecten. Voor Ernesto konden dit sportdagen zijn, want zijn moeder had, sluw genoeg, bedacht dat hij beter in haar stad kon sporten dan in de vaderstad. Dit duurde niet eens lang.

Met **Ernesto** is heel veel gesproken, over sport, school, toekomst, de groei, het leven en zelfs de dood. Omdat hij beseftte dat hij eigenlijk weinig wist van zijn vader, ging hij die interviewen, waarbij zijn vader heel wat meer vertelde over zichzelf en zijn leven. Ernesto ondernam ook een volgende pogingen in een liedjes-festival door een nieuw liedje in te zenden. Nu haalde hij niet de top hiervan. Het vorig jaar was het een vrolijk liedje over 'mijn tweelingbroer', dit jaar een droevig liedje over 'mijn tweelingbroer; de broers groeiden langzaam uit elkaar, onvermijdelijk bij een tweeling, maar bij het publiek scoort een vrolijk liedje nu eenmaal beter dan een droevig liedje. Wat hij ook vaak deed was fietsen; nu niet zich vervelend zwerven door de stad, maar fietsen naar een gericht doel of een overdacht rondje langs de rivier: heen langs de overkant, terug langs de stadskant. Er werd ook veel geschaakt.

Fabio was onverminderd bezig met zijn waterraketten, zijn vliegtuigjes en de parachutes daarvan.

Het mechaniek van een waterraket

Zijn spreekbeurt op school ging uiteraard over modelvliegtuigjes. De avond ervoor kwam zijn vader bij mij om hem de foto's daarvan per e-mail toe te sturen. Hij ontpopte zich ook druk solderend als 'de jonge instrumentmaker' en gaandeweg ook als maker van elektronische circuitjes, bijvoorbeeld om de vliegtuigen ook te laten vliegen en besturen, hierbij geholpen door zijn technisch zeer bekwame vader. Ook hij ging wel lopend of per fiets de stad in en kwam op een gegeven moment terug met een kraai die hij gered had.

Over redden gesproken, op een gegeven moment was hij in zijn moederstad zoek, terwijl hij qua afspraak al bij vader zou zijn geweest. Het bleek dat de moederstad, die ook aan een rivier ligt, was overstroomd, dus hij moest de stad redden door overal ijverig geulen te graven om het water af te voeren. In de winter zag ik hem sneeuwruimen en zand strooien in de vaderstraat. "Dit moet wel, want anders glijden de mensen uit." We spraken ook heel veel, o.a. over school, waar hij nu goed was in wiskunde en rekenen. Daarbij legde hij uit dat hij dit niet deed met 'trucjes' maar op intuïtie.

Hield Ernesto een zekere mate van fysieke afstand in acht, met Fabio was en bleef het contact als vanouds: spontaan, zeer communicatief, en meestal vlak bij mij of pal tegen mij aan gezeten of geleund. Met Ernesto kon ik wel samen op één stoel zitten bij de pc. Met beide jongens had ik lange wandelingen met de hond.

Rosa zette zich op een gegeven moment ook eens op haar praatstoel: "En nu wil ik eens vertellen". Dit begon uiteraard over paarden, daarna over school, over taal en Latijn (waar ik haar wel eens hielp met haar huiswerk). Zij had een eigen taal ontworpen en daar een gedicht in gemaakt.

Daarna vertelde zij over het moederhuis, hierin qua verhaal bijgestaan door haar beide broers. Moeder had weer een nieuwe vriend, over wie niemand te spreken was. Diens dochter van 14 jaar werd wel geaccepteerd, maar de man stond iedereen tegen. Zij wilde weg uit dat huis en zocht al naar een kamer.

Zoiets vertellen over het leven in het moederhuis was door de moeder eigenlijk streng verboden, maar als al wat grotere tiener had zij daar nu lak aan. De vader luisterde aandachtig en gaf er (op mijn advies) geen commentaar op.

Rosa hielp ook haar broer Ernesto. Deze kende alles liedjes van een bepaalde musical uit zijn hoofd, begon deze te zingen terwijl Rosa de teksten intypte op de computer.

De te vieren dagen werden, net als vorig jaar, weer bij mij thuis gevierd, met de vader erbij en het anti-allergie-apparaat op de stand 'vol'. Op initiatief van zijn kinderen werd nu ook de verjaardag van vader zo gevierd; vader had dit altijd afgehouden maar nu ontkwam hij er niet aan. Ook mijn verjaardag werd hier zo uitgebreid gevierd, uiteraard ook met schaken, ook met mijn andere bezoekers. Zo ook het einde van de zomervakantie, gevolgd door de verjaardag van Fabio, iets later die van Ernesto en die van Rosa. Sinterklaas werd dit jaar bij oma thuis gevierd, maar de tweede kerstdag en oud-en-nieuwjaar dit jaar bij mij.

Jaar 5

Zo begonnen we het nieuwe jaar met een feestelijke maaltijd bij mij. Het hierboven geschetste patroon zet zich vooralsnog voort.

Ik hoor dat beide jongens een kleine bijverdienste hebben: het rondbrengen van de huis-aan-huisbladen en reclame rondbrengen. Ernesto vertelt dat hij aan een musicalcursus is begonnen: leuk voor hem. Voor Fabio neem ik vuurwerkstokjes en postbode-elastiekjes mee die ik opraap bij het hond uitlaten, en als vanouds een blad waarin wetenschap toegankelijk wordt uitgelegd. Fabio redt een meeuw die helaas toch sterft. Zijn zus Rosa maakt een mooie grafsteen voor de meeuw, met een vogel erin gebeiteld. Fabio laat filmpjes zien die vanuit zijn vliegtuigjes zijn gemaakt en hij haalt zijn vliegbrevet op de club. Met een groot pakket op zijn rug brengt hij een groot vliegtuig met de trein mee naar het moederhuis. Daar is zijn kamer de zolder, waar hij heel wat vliegers heeft bewaard.

De vader is blij dat hij nu veel meer hoort over de scholen en het leven in het moederhuis. Hij mag van de moeder hier zelfs niet naar vragen, maar ik mag dit wel. Hij ook meer over zichzelf, bijvoorbeeld dat hij zijn kleinkinderen uit zijn vorige huwelijken helemaal niet meer mag zien.

Tot medio februari ...

Deel 5: Een tweelingloze periode

Het blijkt dat de vader aan een nierziekte lijdt. Hierdoor moet hij een lange tijd zes dagen per week naar het ziekenhuis aan de nierdialyse liggen, dus ook op de zaterdagen. De zondagen is hij dan even vrij, maar permanent te moe. De weekenden vervallen.

De kinderen vinden hun clubs en bezigheden nu in de moederstad, en dat in de leeftijd dat zij zich toch al gaandeweg meer losmaken van de ouders en hun eigen wegen gaan. "Wij hebben het te druk", zeggen zij, terwijl hun vader te moe is. Zij willen nu ook zelf op zomerkampen gaan, Fabio bijvoorbeeld op een computerkamp en beide jongens een poosje naar oma. De vader weet niet waar zijn kinderen zijn.

Vaders verjaardag kan zo ook niet gevierd worden, noch ook de mijne met hen erbij, noch kunnen de verjaardagen van de tweeling en hun zus bij mij gevierd worden, evenmin als kerst en oud en nieuw.

Vanuit zijn zieke situatie en zijn feitelijke isolement komt de vader dan vrijwel dagelijks in deel twee van de avond bij mij op bezoek. Hij leest hier de kranten en tijdschriften en met zijn laptop gebruikt hij mijn internetverbinding. Hij vertelt dat zijn ex in twaalf jaar acht partners heeft gehad.

Pas eind oktober wordt hij, na zeven maanden, weer beter verklaard en vindt hij zelfs weer een goede baan in een naburige plaats, waarna hij wat minder komt want hij moet weer op tijd op.

Maar ... het contact met zijn kinderen is verwaterd; het wordt niet meer wat het geweest is.

Jaar 6

Dit blijft zo. Zijn verjaardag wordt op mijn voorstel hier met ons samen en twee vrienden van mij gevierd.

We krijgen in april een artikel uit de regionale krant van de moederstad toegestuurd met een foto van Fabio waarop hij een jonger kind voortduwt op een "vliegend tapijt" alias "hovercraft", door hem zelf gemaakt van hout, zeil en een bladblazer, kunstig in elkaar geknutseld. "Hij studeert techniek," vertelt de krant, en "modelvliegen is zijn passie; de hovercraft is zijn eerste landvervoermiddel."

Pas in begin juni zie ik de beide broers en de zus weer kort terug, want ... het dramatische slotdeel van dit verhaal is dan al begonnen.

Deel 6: Het dramatische slot van dit verhaal

Ik hoor vertellen dat de moeder begin juni een eerste zelfmoordpoging heeft gedaan. Zoon Ernesto ziet haar zwaargewond in de badkamer liggen en snelt naar de buurman, die snel een ambulance regelt. De kinderen vinden later een afscheidsbrief. Zij begrijpen eruit dat het vastlopen van moeders laatste relatie, met de man dus die de kinderen niet mochten, voor hun moeder 'het einde' betekende. Moeder ligt echter nog levend in het ziekenhuis en belandt vandaaruit in een psychiatrisch ziekenhuis, enkele steden verderop. De kinderen trekken tijdelijk in bij een oom.

Begin juli krijgt moeder van het ziekenhuis verlof om nu en dan even iets te wandelen, mits met een begeleider, en om zonder begeleider in het park rondom het ziekenhuis te wandelen. Dan blijkt dat zij benzine heeft opgespaard en midden in het publiek van het park giet zij de benzine over zich heen en steekt zichzelf in brand. De traumahelikopter kan haar niet meer redden. Het voorval haalt de regionale kranten. De kinderen maken de moeilijke afscheidsceremonie mee.

Dan neemt de vader een besluit:

Hij zegt zijn mooie baan op, zet zijn huis te koop en trekt in in het moederhuis, zodat de kinderen weer snel terug kunnen komen, niet hoeven te verhuizen van woning, school, clubs, vrienden en vriendinnen.

Eind augustus, nog voor het begin van het nieuwe schooljaar, verhuist de vader en komen de kinderen weer naar hun eigen huis, nu zonder de moeder maar wel met hun vader. Het nogal chaotische huis wordt opgeruimd, vader vindt weer een baan en de kinderen gaan weer gewoon naar hun scholen.

Kort voordien komen de drie kinderen en hun vader plechtig afscheid nemen en mij bedanken voor de gegeven tijd, aandacht en zorg.